

**Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku
k uzneseniu sp. zn. III. ÚS 370/2023**

1. V súlade s § 67 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde pripájam k uzneseniu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 370/2023 zo 6. novembra 2024 odlišné stanovisko, a to k jeho výroku aj odôvodneniu.
2. Sťažovateľ bol orgánmi činnými v trestnom konaní obvinený zo zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe. Vzhľadom na okolnosti skutku bolo sudcom Špecializovaného trestného súdu rozhodnuté o vydaní príkazu na domovú prehliadku. Tá bola u sťažovateľa aj vykonaná. Keďže vec bola vedená v režime utajenia, sťažovateľ sa o obsahu odôvodnenia príkazu na domovú prehliadku dozvedel až v čase jej vykonania.
3. Napadnutému príkazu vytýkal, zjednodušene povedané, jeho neurčitosť a ako právny prostriedok obrany si zvolil ústavnú sťažnosť, pretože bol toho názoru, že jedine tá mu mohla poskytnúť víziu nápravy v reálnom čase.
4. Ústavný súd na obsah sťažnosti aplikoval právne závery svojho zjednocujúceho stanoviska č. k. PLz. ÚS 1/2024-9 zo 7. mája 2024 a vyslovil, že prieskum ústavnej sťažnosti je neprípustný, pretože sťažovateľovi môže byť právna ochrana poskytnutá všeobecnými súdmi v prebiehajúcom trestnom konaní.
5. Na potrebu dôrazu na efektívnu ochranu základných práv v prebiehajúcich trestných konaniach som už opakovane vyzýval aj v iných odlišných stanoviskách, na ktoré preto v podrobnostiach odkazujem (pozri napr. III. ÚS 42/2023).
6. S názorom väčšiny senátu sa pri prejednávanej veci nestotožňujem, pretože reaguje štandardne na vec neštandardnú.
7. Právne závery zjednocujúceho stanoviska, akokoľvek ich rešpektujem, sú aplikované na ústavnú sťažnosť, ktorá napadla ústavnému súdu predtým, než samotné zjednotenie prebehlo. Ústavná sťažnosť napadla ústavnému súdu 17. apríla 2023 a plénum rozhodovalo o zjednotení právnych názorov približne o rok neskôr. Čo z toho vyplýva?
8. Pohľadom procesualistu málo. Rozdielne právne názory boli zjednotené, a keďže o ústavnej sťažnosti v čase zjednotenia ešte nebolo rozhodnuté, po zjednotení sa na rozhodovanie o nej okamžite aplikuje „výsledný“ právny názor.
9. Pohľadom teoretika mienim do veci vnieť viac vágnosti. Pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti mal senát jedinečnú možnosť prihlásiť sa k zohľadneniu osobitých okolností prípadu. Sťažovateľ totiž dopláca na to, že plénum ústavného súdu sa v nejakom čase a priestore podujalo zjednocovať svoju rozhodovaciu činnosť. Tento aspekt však ovplyvniť nevedel a nemohol. Nemohol ovplyvniť ani „výsledný“ právny názor vyplývajúci zo zjednocovania. Čo bolo možné od sťažovateľa spravodlivo požadovať, bolo nanajvýš to, že mohol poznať dopad zjednoteného právneho názoru na vec, ktorú ústavnému súdu predložil vo forme ústavnej sťažnosti.

10. Práve tu vidím priestor na debatu. Právny dopad zjednoteného právneho názoru na prejednávane veci vytvára priestor pre ľudsko-právnu úvahu, odkedy je spravodlivé zjednotený právny názor na veci „živé“ začať aplikovať. Pokiaľ aj rešpektujem, že zjednotený právny názor bol vydaný, neviem sa preniesť cez skutočnosť, že veci, v ktorých sťažovatelia pri podávaní ústavných sťažností dôvodne verili v ich materiálny prieskum, sú odrazu posudzované opačne bez meritórneho prieskumu.

11. V závere by som chcel poznamenať, že nielen sťažovateľ sa môže cítiť rozpačito. Zmysel jeho právneho zastúpenia je posunutý do pozície, v ktorej sa malo predpokladať poznanie budúceho vývoja rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

V Košiciach 6. novembra 2024

Peter Straka
sudca